

Результативність участі збірних команд Італії та України на Всесвітніх іграх

Тетяна Кропивницька, Юлія Луць

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, Україна

Анотація. Головними змаганнями у неолімпійському спорті є Всесвітні ігри. Їх популярність невинно зростає, а результати виступів збірних команд є критерієм розвитку цього напрямку спорту в країні. Існують поодинокі дослідження співвідношення сил між країнами-учасницями Всесвітніх ігор, проте не розглядалися питання оцінки ефективності участі збірних команд у цих змаганнях. **Мета.** Оцінити ефективність виступів на Всесвітніх іграх збірних команд Італії та України. **Методи.** Аналіз літературних джерел, документальних матеріалів та інформації мережі Інтернет; синтез та узагальнення; порівняння; системний підхід; методи математичної статистики. **Результати.** Проведені дослідження свідчать про високий рівень функціонування неолімпійського спорту в Італії та позитивну динаміку його розвитку в Україні. Порівняльний аналіз успішності виступів збірних команд обох країн дозволив встановити спільні та відмінні риси. До спільних віднесено: подібні середні коефіцієнти ефективності участі збірних команд на Всесвітніх іграх у період з 2005 по 2017 р., високий рівень розвитку жіночого спорту, низький рівень розвитку командних ігрових видів спорту (за винятком каное-поло для Італії). Відмінні риси полягають у перевазі за такими показниками, як досвід участі у Всесвітніх іграх; кількість спортсменів, які представляли країну на змаганнях; видів спорту, в яких здобуто медалі; видів спорту з високими коефіцієнтами ефективності завоювання медалей.

Визначено, що для утримання досягнутого Україною загальнокомандного результату на Всесвітніх іграх необхідно, щоб кількість учасників змагань становила не менше 2,4 % загального числа, які спромоглися б завоювати не менше 10 золотих медалей. Для конкуренції зі спортсменами Італії ці показники мають бути вищими 3,1 % загальної кількості учасників і 15 золотих медалей.

Ключові слова: неолімпійський спорт, Всесвітні ігри, збірні команди, командний залік.

Tetiana Kropyvnytska, Yulia Luts

EFFECTIVENESS OF THE PARTICIPATION OF THE NATIONAL TEAMS OF ITALY AND UKRAINE IN THE WORLD GAMES

Abstract. The World Games are the main competitions in non-Olympic sport. Their popularity is constantly increased, and the results of the performances of national teams are a criterion for the development of this direction of sport in the country. There are few studies of the ratio of power between the countries participating in the World Games, but the question of assessing the effectiveness of the participation of national teams in these competitions has not been considered.

Objective. Evaluate the effectiveness of performances at the World Games of the national teams of Italy and Ukraine. **Methods.** Analysis of literature sources, documentary materials and information on the Internet; synthesis and generalization; comparison; system approach; methods of mathematical statistics. **Results.** The research shows the high level of non-Olympic sport functioning in Italy and the positive dynamics of its development in Ukraine. A comparative analysis of the success of the performances of the national teams of both countries allowed us to establish common and distinctive features. The common ones include: similar average coefficients of efficiency of participation of national teams in the World Games in the period from 2005 to 2017, high level of development of women's sports, low level of development of team sports events (except for canoe polo for Italy). Distinctive features are the advantage in such indices as the experience of participating in the World Games; the number of athletes who represented the country at competitions; sports events in which medals were won; sports events with high efficiency coefficients of winning medals.

It is determined that to maintain the team result achieved by Ukraine at the World Games, it is necessary that the number of competition participants was at least 2.4% of the total number who would be able to win at least 10 gold medals. To compete with Italian athletes, these indices must be higher: 3.1% of the total number of participants and 15 gold medals.

Keywords: non-Olympic sport, World Games, national teams, team standings.

Kropyvnytska T., Luts Yu. Effectiveness of the participation of the national teams of Italy and Ukraine in the World Games. Theory and Methods of Physical education and sports. 2020; 3: 26–30
DOI: 10.32652/tmfvs.2020.3.26–30

Кропивницька Т., Луць Ю. Результативність участі збірних команд Італії та України на Всесвітніх іграх. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2020; 3: 26–30
DOI: 10.32652/tmfvs.2020.3.26–30

Вступ. Протягом багатьох століть спорт функціонально пристосовується до потреб суспільства, відображає специфіку життя сучасної людини. З'являються нові види спорту, в яких проявляється характер соціальних змін: технологічний прогрес, високий ритм життя, підвищені навантаження на функціональні системи організму людини. Це, у свою чергу, веде до появи різних змагань. Одними з них є Всесвітні ігри, популярність яких з кожним роком зростає, про що свідчить динаміка кількості їх учасників (1981 р. – 1265, 2017 р. – 3214), країн (1981 р. – 34, 2017 р. – 102), видів спорту в офіційній програмі (1981 р. – 16, 2017 р. – 36) [5].

Серед країн-учасниць Всесвітніх ігор вирізняється Італія. Збірні команди цієї країни з перших змагань успішно конкурують і вважаються лідерами. За кількістю медалей Італія перебуває на першому місці у командному заліку (золотих – 153, срібних – 144, бронзових – 139) [5]. Крім того, Італія входить до складу Європейського Союзу, частиною якого прагне бути й Україна. Отже, вивчення кращих практик лідерів Всесвітніх ігор і зіставлення з вітчизняними стратегіями підготовки та участі у змаганнях дозволить визначити перспективні шляхи розвитку неолімпійського спорту в Україні.

Існують поодинокі дослідження співвідношення сил між країнами-учасницями Всесвітніх ігор [1, 2], проте не розглядалися питання оцінки ефективності участі збірних команд у цих змаганнях.

Дослідження виконується згідно з Планом НДР НУФВСУ на 2016–2020 рр. за темою «Сучасний неолімпійський спорт: європейський та вітчизняний контекст» (номер держреєстрації 0119U100412).

Мета дослідження – оцінка ефективності виступів на Всесвітніх іграх збірних команд Італії та України.

Методи дослідження: аналіз (у тому числі літературних джерел, документальних матеріалів та інформації

Т а б л и ц я 1. Результати виступів спортсменів збірних команд Італії на Всесвітніх іграх

Медалі	Рік змагань										Разом
	1981	1985	1989	1993	1997	2001	2005	2009	2013	2017	
Золоті	7	27	22	14	12	9	13	16	17	16	153
Срібні	12	29	15	18	12	11	9	12	13	13	144
Бронзові	17	22	14	16	15	10	13	13	16	13	139
Разом	36	78	51	48	39	30	35	41	46	42	446
Місце у командно-му заліку	3	1	1	2	5	5	3	2	2	3	

мережі Інтернет); синтез та узагальнення; порівняння; системний підхід; методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Досягнення спортсменами високого спортивного результату на міжнародному рівні віддзеркалюють політичну стабільність та економічний стан країни, представниками якої вони є, соціальну, матеріальну та моральну якість життя.

Аналіз співвідношення сил на Всесвітніх іграх дозволив встановити, що до трійки лідерів з 1981 до 1997 р. входили команди США (I та V Ігри – перше місце; II Ігри – друге місце; III та IV Ігри – п'яте місце), Італії (II та III Ігри – перше місце; IV Ігри – друге місце; I Ігри – третє місце; V Ігри – четверте місце) і Німеччини (IV Ігри – перше місце; V Ігри – друге місце; II та III Ігри – третє місце). З 2005 до 2017 р. США суттєво втрачає позиції. Практично абсолютними лідерами стають команди Італії та Російської Федерації (окрім 2017 р. – збірна Німеччини посіла друге місце). До шістки лідерів потрапляють команди Австралії, Іспанії, України та КНР [3, 4].

Збірна команда Італії брала участь у всіх Всесвітніх іграх з 1981 р. За ці роки італійські спортсмени завоювали 446 нагород різного ґатунку (табл. 1) [5].

Аналізуючи весь період участі збірних команд Італії у Всесвітніх іграх, можна констатувати, що найкращі виступи за загальною кількістю медалей та кількістю золотих нагород були у 1985 та 1989 рр., що дозволило їм посісти перше місце. Подальша результативність поступово знижувалась до 2001 р., який виявився найневдалішим: 9 золотих з 30 ме-

далей і п'яте загальнокомандне місце (хоча за кількістю медалей італійська збірна продемонструвала такий самий результат, як і США, спортсмени яких опинилися на другому місці в командному заліку). 2005 р. став переломним періодом, після якого збірна команда Італії суттєво покращила свої результати як за загальною кількістю медалей (кожні Ігри понад 40 медалей), так і за кількістю золотих нагород (16–17 медалей).

Результати аналізу виступів вітчизняних збірних команд свідчать, що Україна є потенційним лідером Всесвітніх ігор. За останнє десятиріччя наші спортсмени увійшли до десятки найсильніших команд світу (табл. 2). Можна стверджувати, що перший досвід (1993–1997 рр.) виявився більш вдалим за результати 2001 р. Проте, починаючи з 2005 р., результати покращились і стабілізувались. Незважаючи на те що у 2017 р. здобуто на дві медалі менше, ніж у 2013 р., збірна команда України продемонструвала найкращий результат за всю істо-

рію участі, посівши п'яте загальнокомандне місце.

Співвідношення загальної кількості учасників Всесвітніх ігор (2005 р. – 3200, 2009 р. – 3235, 2013 р. – 2982, 2017 р. – 3214) до кількості делегованих спортсменів збірних команд Італії (2005 р. – 98, 2009 р. – 109, 2013 р. – 92, 2017 р. – 121) характеризує стабільність зазначених показників.

Динаміка кількісного складу збірної команди України на Всесвітніх іграх з 2005 р. до сьогодні свідчить про збільшення та стабілізацію показників з 2009 р. (2005 р. – 43 делегати, 2009 р. – 88, 2013 р. – 88, 2017 р. – 77). Проте кількість вітчизняних спортсменів у середньому на 20 % менша за аналогічний показник Італії. Розраховано співвідношення кількості спортсменів обох збірних команд до загальної кількості учасників Всесвітніх ігор (табл. 3). Виявилось, що за цим показником Україна суттєво відстає від Італії, за винятком 2013 р., де відмінність незначна. З огляду на те що участь у Всесвітніх іграх можуть брати лише спортсмени, які очолюють рейтинги відповідних міжнародних спортивних

Т а б л и ц я 2. Результати виступів спортсменів збірних команд України на Всесвітніх іграх [5]

Медалі	Рік змагань							Разом
	1993	1997	2001	2005	2009	2013	2017	
Золоті	1	5	1	7	11	9	10	44
Срібні	5	7	-	6	12	10	7	47
Бронзові	1	-	-	8	10	9	9	37
Разом	7	12	1	21	33	28	26	128
Місце у командно-му заліку	26	11	31	7	6	7	5	

Т а б л и ц я 3. Кількість учасників Всесвітніх ігор [5]

Показник	Рік проведення			
	2005	2009	2013	2017
Загальна кількість спортсменів, осіб	3200	3235	2982	3214
Співвідношення кількості спортсменів Італії до загальної кількості учасників, %	3,06	3,37	3,08	3,77
Співвідношення кількості спортсменів України до загальної кількості учасників, %	1,34	2,72	2,95	2,39

Т а б л и ц я 4. Співвідношення кількості завойованих медалей до кількості спортсменів збірних команд [5]

Загальний коефіцієнт ефективності	Рік проведення			
	2005	2009	2013	2017
Італія	0,36	0,38	0,5	0,35
Україна	0,49	0,38	0,32	0,34

федерацій, то ця різниця не дозволяє Україні на рівних конкурувати з Італією за загальнокомандне місце.

Окрім місця у загальнокомандному заліку варто враховувати коефіцієнт ефективності участі збірних команд (табл. 4), який розраховували за формулою:

$$KE = \frac{m}{n},$$

де: KE – загальний коефіцієнт ефективності; m – кількість медалей, завойованих збірою командою на Всесвітніх іграх; n – кількість спортсменів збірної команди.

Порівняння цього показника свідчить про відсутність суттєвої різниці. У середньому кожен третій спортсмен збірних команд як Італії, так і України, здобуває медаль. Середній коефіцієнт ефективності участі збірних команд Італії на Всесвітніх іграх у період з 2005 по 2017 р. становить 0,40; України – 0,38. За цим показником найефективнішими змаганнями для Італії стали Всесвітні ігри 2013 р., для України – 2005 р.

Офіційна програма Всесвітніх ігор останніх років формується з понад 30 видів спорту. Аналіз офіційного сайту IWGA [5] дозволив визначити види спорту, в яких спортсмени збірних команд обох країн здобували медалі за всю історію їх участі (табл. 5).

Італія та Україна є конкурентами у таких видах спорту, як пауерліфтинг (вітчизняні атлети в ньому набагато успішніші), підводний спорт та карате (італійські спортсмени тут завойовували більше медалей, оскільки виступають з 1981 р.; українці – з 1993 р.),

Т а б л и ц я 5. Кількісні показники завойованих медалей за видами спорту [5]

Італія			Україна		
Вид спорту	Кількість медалей	к Евс, %	Вид спорту	Кількість медалей	к Евс, %
Порятунок життя	122	29	Пауерліфтинг	27	19
Роликобіжний спорт	103	16	Спортивна акробатика	21	13
Підводний спорт	63	17	Підводний спорт	18	7
Карате	39	7	Сумо	15	16
Польова стрільба з лука	36	24	Художня гімнастика	14	31
Боулспорт	22	18	Стрибки на батуті	8	8
Тхеквондо	12	11	Бодибілдинг	6	3,7
Танцювальний спорт	11	22	Стрибки на акробатичній доріжці	4	7
Повітряний спорт	9	5	Муай-тай	4	12
Джиу-джитсу	6	2,8	Спортивне скелелазіння	3	5
Бодибілдинг	4	1,7	Джиу-джитсу	2	1
Спортивна аеробіка	4	4	Карате	2	0,5
Пауерліфтинг	3	1,3	Боулінг	2	3
Більярдний спорт	3	6	Спортивне орієнтування	1	1,7
Каное-поло	3	12,5	Важка атлетика (жінки)	1	4
Самбо	2	1,4			
Воднолижний спорт	2	0,9			

бодибілдінг, джиу-джитсу. В решті видів спорту конкуренція відбувається з представниками інших держав.

Загальна кількість медалей, завойована спортсменами країни у кожному виді спорту, не завжди є об'єктивним показником для оцінки успішності виступів. Наприклад, італійські спортсмени з перших Всесвітніх ігор беруть участь у змаганнях з роликобіжного спорту і за кількістю медалей, завойованих ними, цей вид спорту посідає друге місце (103 медалі). Проте, якщо зіставити цей показник із загальною кількістю медалей, виявиться, що італійці у середньому спромоглися завоювати лише 16 % всіх нагород. Тому пропонується розраховувати коефіцієнт ефективності виду спорту за формулою:

$$KE_{bc} = \frac{n}{N} \cdot 100 \%,$$

де: KE_{bc} – коефіцієнт ефективності виду спорту; n – кількість медалей, завойованих спортсменами у певному виді спорту; N – загальна кількість медалей, що розігрувалася в цьому виді спорту.

Розрахунок коефіцієнта ефективності виду спорту дозволив встановити, що найбільш результативними для спортсменів Італії виявилися порятунк життя – 29 % загальної кількості медалей цього виду спорту, польова стрільба з лука – 24 %, танцювальний спорт – 22 %, боулспорт – 18 %, підводний спорт – 17 %, роликобіжний спорт – 16 %.

Українські спортсмени у відсотковому співвідношенні найбільше медалей завойовують у художній гімнастиці – 31 %, пауерліфтингу – 19 %, сумо – 16 %.

Деякі види спорту з різних причин вже не представлені у програмі Всесвітніх ігор:

- змагання з важкої атлетики серед жінок проводилися лише у 1997 р. З 2000 р. представлені у програмі Ігор Олімпіад;
- тхеквондо у 1997 р. вийшов з програми Всесвітніх ігор, а з 2000 р. долучився до Олімпійських ігор;
- бодибілдінг востаннє представлений у 2009 р. Через допінгові скандали виключений з програми;

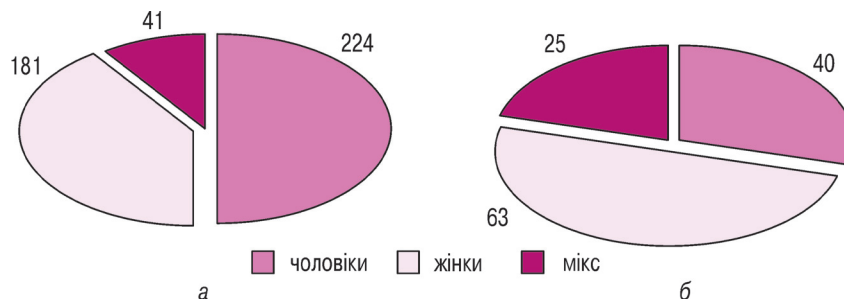

Рисунок 1 – Кількість медалей, завойованих на Всесвітніх іграх: а – італійськими спортсменами з 1981 по 2017 р.; б – українськими спортсменами з 1993 по 2017 р. (гендерний аспект)

- самбо входив до програми лише двічі (у 1985 та 1993 рр.).

Тому розраховувати на медалі у цих видах спорту сьогодні не варто.

Аналіз гендерного співвідношення досягнень спортсменів збірних команд Італії та України засвідчив високий розвиток жіночого спорту в обох країнах (рис. 1). В Україні медальний здобуток жінок у 1,5 раза вищий ніж у чоловіків.

Проведені дослідження свідчать про високий рівень розвитку неолімпійського спорту в Італії та Україні. Для обох країн Всесвітні ігри 2005 р. стали переломними: Україна вперше потрапила і закріпилася у ТОП-10 країн; Італія, після періоду зниження результатів, впевнено посідає місця у ТОП-3.

Для утримання досягнутого Україною загальнокомандного результату на Всесвітніх іграх необхідно, щоб кількість учасників змагань становила не менше 2,4 % загального числа учасників, які б, у свою чергу, спромоглися завоювати не менше 10 золотих медалей. Для конкуренції з командами Італії ці показники мають бути вищими: 3,1 % загальної кількості учасників і 15 золотих медалей.

Висновки:

1. Італія є одним з лідерів Всесвітніх ігор, про що свідчать: кількість завойованих спортсменами медалей (446) за всю історію участі (перше місце за цим показником); загальнокомандний результат – від першого до п'ятого місця командного заліку. Останні чотири змагання збірної команда Італії поступається спортсменам Російської Федерації, проте демонструє стабільність результатів (як за кількістю медалей, так і за

кількістю золотих нагород), посідаючи друге або третє місце. Результативність виступів збірних команд хвилеподібна і триетапна: перший етап – з 1981 до 1993 р. – найкращі результати; другий – з 1997 до 2005 р. – погіршення результатів; третій – з 2009 до 2017 р. – зростання і стабілізація результатів.

2. Україна – потенційний лідер Всесвітніх ігор. Свідченням цього є: дев'яте місце у загальнокомандному рейтингу та 128 медалей різного ґатунку, завойованих за всю історію участі; після участі у чотирьох останніх Всесвітніх іграх збірна України потрапила до ТОП-10 найкращих (2005 р. – сьоме місце, 2009 р. – шосте місце, 2013 р. – сьоме місце та 2017 р. – п'яте місце). Результативність виступів збірних команд України двоетапна: перший етап – 1993 до 2001 р. – найгірші результати, другий етап – з 2005 до 2017 р. – суттєве покращення результатів.

3. Показник кількості спортсменів збірної команди Італії, які з 2005 р. представляли країну на Всесвітніх іграх, більш стабільний (від 92-121), що становить у середньому 3,32 % загальної кількості учасників. Кількість делегованих спортсменів, які представляли Україну, становить від 43 до 88 осіб, у середньому 2,35 % загальної кількості учасників.

4. Аналіз видів спорту, в яких спортсмени посідали призові місця, засвідчив, що збірні команди Італії здобули медалі у 17 видах спорту, України – 13. Найбільші коефіцієнти ефективності збірних команд Італії в таких видах спорту: порятунк життя – 29 %, польова стрільба з лука –

24 %, танцювальний спорт – 22 %, боулспорт – 18 %, підводний спорт – 17 %, роликобіжний спорт – 16 %.

Українські спортсмени у відсотковому співвідношенню найбільше завоювали медалей у художній гімнастиці – 31 %, пауерліфтингу – 19 %, сумо – 16 %.

5. Аналіз співвідношення медалей, завойованих чоловіками та жінками на Всесвітніх іграх, свідчить про високий розвиток жіночого спорту в обох країнах. В Україні медальний здобуток жінок у 1,5 раза вищий ніж у чоловіків.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні факторів, що обумовлюють лідерство Італії та України на Всесвітніх іграх.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що відсутній будь-який конфлікт інтересів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Долбишева НГ. Співвідношення сил на міжнародній спортивній арені в рамках Всесвітніх ігор. Спортивний вісник Придніпров'я. 2015; 3: 45–52.
2. Долбишева НГ, Шевляк ІМ. Всесвітні ігри у міжнародному спортивному русі: [навчальний посібник]. Дніпропетровськ: Інновація, 2015. 314 с.
3. Кропивницька ТА, Луць ЮП. Динаміка участі збірних команд України у Всесвітніх іграх. Молодь та олімпійський рух: зб. тез доповідей X Міжнар. наукової конференції, 24–25 травня 2017 р. [Електронний ресурс]. – Київ, 2017. 116–119. Режим доступу: https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/konferencya/nufzsu%20konferentsii/zbirnyk_tez_2017_na_sajt.pdf
4. Кропивницька ТА, Краснянський КВ, Луць ЮП. Лідерство країн на Всесвітніх іграх та фактори, що його обумовлюють. Молодь та

олімпійський рух: зб. тез доповідей XII Міжнар. конференції молодих вчених, 17 травня 2019 р. [Електронний ресурс]. Київ, 2019. 32–34. Режим доступу: https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/zbirnyk_tez_2.pdf

5. International World Games Association (IWGA) [official site]. Regime on access : <https://www.theworldgames.org/> (Дата звертання 4.06.2020)

LITERATURE

1. Dolbysheva NH. The ratio of power in the international sports arena in the framework of the World Games. Sportyvnyi visnyk Prydniprovia. 2015; 3: 45–52.
2. Dolbysheva NH, Shevliak IM. The World Games in international sports movement: [teaching guide]. Dnipropetrovsk: Innovatsiia, 2015. 314 p.
3. Kropyvnytska TA, Luts IP. Dynamics of the national team of Ukraine participation in the World Games. Youth and the Olympic movement: zb. tez dopovidei X Mizhnar. Naukovoї konferentsii, 24–25 May 2017. [Electronic resource]. – Kyiv, 2017. 116–119. Access mode: https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/konferencya/nufzsu%20konferentsii/zbirnyk_tez_2017_na_sajt.pdf
4. Kropyvnytska TA, Krasnianskyi KV, Luts IP. Leadership of countries at the World Games and its determining factors. Youth and the Olympic movement: zb. tez dopovidei XII Mizhnar. Konferentsii molodykh vchenykh, 17 May 2019. [Electronic resource]. Kyiv, 2019. 32–34. Access mode: https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/zbirnyk_tez_2.pdf
5. International World Games Association (IWGA) [official site]. Regime on access : <https://www.theworldgames.org/> (Дата звертання 4.06.2020)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Кропивницька Тетяна <https://orcid.org/0000-0002-3347-4216>, tatyana_kropivnitskaya@ukr.net
Луць Юлія <https://orcid.org/0000-0001-9374-3732>, yulialuts06@gmail.com

Національний університет фізичного виховання і спорту України, 03150, Київ, вул. Фізкультури, 1

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Kropyvnytska Tetiana <https://orcid.org/0000-0002-3347-4216>, tatyana_kropivnitskaya@ukr.net
Luts Julia <https://orcid.org/0000-0001-9374-3732>, yulialuts06@gmail.com

National University of Ukraine on Physical Education and Sport, 03150, Kyiv, Fizkul'tury str., 1.

Надійшла 29.06.2020